

RIKSLØNNSNEMNDAS KJENNELSE AV 22. JULI 1986

I SAK NR. 1/1986

År 1986 den 22. juli avsa Rikslønnsnemnda følgende Kjennelse i tariffvistene mellom Forhandlingssammenslutningen Norsk Kommuneforbund m.fl. og kommuner og fylkeskommuner tilsluttet Norske Kommuners Sentralforbunds forhandlingsordning:

1. Forhandlingene mellom Norske Kommuners Sentralforbund og Forhandlingssammenslutningen Norsk Kommuneforbund m.fl. i forbindelse med revisjon av tariffavtalene pr. 1. mai 1986 ble brutt uten resultat. Arbeidstakerorganisasjonene varslet plassfratredelse for sine medlemmer. Riksmeklingsmannen nedla 22. april 1986 forbud mot arbeidsstans, og innkalte partene til tvungen mekling.

Meklingen ble innledet 23. april 1986. Det ble holdt en rekke meklingsmøter. På grunn av regjeringsskiftet ble partene enige om å utsette meklingen en uke. Meklingen ble begjært avsluttet 14. mai 1986. Fordi man ønsket meklingsinnsjutt samtidig med statssektoren ble begjæringen om avsluttet mekling gjort gjeldende fra 17. mai, slik at Riksmeklingsmannen hadde frist fram til kl 2400 natt til 22. mai for å bringe partene til enighet.

Avsluttende mekling ble avholdt 20. og 21. mai. Etter at meklingsfristen gikk ut kl 2400 ble det meklet på overtid. Torsdag 22. mai kl 1700 ble meklingen mellom Forhandlingssammenslutningen Norsk Kommuneforbund m.fl. og Norske Kommuners Sentralforbund hevet uten resultat.

Kommunal- og arbeidsministeren innkalte deretter partene til et møte. Det ble på møtet klart at det ikke var grunnlag for å fortsette meklingen.

Forhandlingssammenslutningen Norsk Kommuneforbund m.fl. iverksatte de varslede arbeidsnedleggelse fra kl 20.00 torsdag 22. mai 1986.

Etter at konflikten hadde vart i vel to uker innkalte kommunal- og arbeidsministeren partene til et møte torsdag 5. juni 1986 kl 16.00. Partene ga en redegjørelse for situasjonen. Statsråden meddelte deretter at han i statsråd fredag 6. juni 1986 ville foreslå at det ble fremmet forslag for Stortinget om tvungen lønnsnemndsbehandling av tvistene. Etter oppfordring fra statsråden meddelte organisasjonene på arbeidstakersiden med unntak av Norsk Sosionomforbund og Norsk Lærerlag at medlemmene straks ville gjenoppta arbeidet. Norsk Sosionomforbund avsluttet streiken kl 24.00 fredag 6. juni, mens Norsk Lærerlag gjenopptok arbeidet mandag 9. juni 1986.

Tilrådning fra Kommunal- og arbeidsdepartementet av 6. juni 1986 om at arbeidstvistene i den offentlige sektor skulle lønnsnemndsbehandles ble godkjent i statsråd samme dag. Det var også arbeidskonflikt i statsoppgjøret mellom Staten på den ene side og Akademikernes Fellesorganisasjon og Norsk Lærerlag på den annen side. Stortinget vedtok 13. juni 1986 det fremlagte forslag til lov om lønnsnemndsbehandling av arbeidstvistene i den offentlige sektor.

2. Statstjenestemannskartellet og Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund - som hadde godtatt Statens tilbud - hadde i protokolltilførsel til det anbefalte meklingsforslag tatt forbehold om å oppta nye forhandlinger dersom andre organisasjoner gjennom mekling eller på annen måte skulle oppnå bedre resultat.

Norsk Politiforbund og Lensmannsetatens Landslag kom i forhandlinger med Justis- og politidepartementet frem til et resultat med en antatt ramme på 9,62 pst, dvs. 1,27 pst høyere enn rammen Statstjenestemannskartellet/ Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund og Forbruker- og administrasjonsdepartementet var blitt enige om. Statstjenestemannskartellet og Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund krevde derfor fredag 20. juni 1986 at det umiddelbart ble opptatt nye forhandlinger. Nye forhandlinger ble opptatt mandag 23. juni 1986, og partene kom fram til en avtale onsdag 25. juni 1986.

Denne vendingen i statssektoren førte til at det ble opptatt nye forhandlinger mellom Norske Kommuners Sentralforbund og Forhandlingssammenslutningen Norsk Kommuneforbund m.fl. Partene kom fram til et omforenet resultat mandag 7. juli 1986.

3. Deretter sendte partene et felles prosesskrift datert 7. juli 1986 til Rikslønnsnemnda, hvor det blant annet heter:

"Etter at det ved lov ble bestemt at forannevnte tvist skulle avgjøres av Rikslønnsnemnda har det likevel lyktes partene å komme til enighet om en ny tariffavtale.

Det nedlegges slik felles

p å s t a n d

Prinsipalt: Saken heves som forlikt.

Subsidiært: Rikslønnsnemnda fastsetter ny tariffavtale mellom partene overensstemmende med vedlagte avtale."

4. Rikslønnsnemnda bemerker:

Det forhold at Stortinget har vedtatt en lov om tvungen lønnsnemnd i tariffvistene mellom Forhandlingssammenslutningen Norsk Kommuneforbund m.fl. og kommuner og fylkeskommuner tilsluttet Norske Kommuners Sentralforbunds forhandlingsordning kan ikke være til hinder for at partene gjenopptar forhandlingene og kommer til enighet om en ny tariffavtale. Vårt oppgjørssystem bygger på at et forhandlingsresultat er den ønskelige løsning på tarifftvister. Formålet med lovvedtaket er først og fremst å stanse selve arbeidskampen på grunn av dens skadevirkninger for samfunnet. Lønnsnemndsbehandling er en alternativ form for tvisteløsning som blir nødvendig når partene fratas

kampadgangen. Et lovvedtak om bruk av tvungen lønnsnemnd er derfor ikke noe pålegg om at Rikslønnsnemnda skal fastsette innholdet i tariffavtalen også når partene er villige til å fortsette forhandlingene uten bruk av arbeidskamp.

Spørsmålet blir deretter hvordan saken formelt skal avsluttes i Rikslønnsnemnda. Det foreligger ingen praksis på dette punkt. Det synes riktig å ta utgangspunkt i at Rikslønnsnemnda som hovedregel følger de saksbehandlingsregler som gjelder for Arbeidsretten, se lov av 19. desember 1952 om lønnsnemnd i arbeidstvister § 4 med videre henvisning til de aktuelle lovbestemmelser i lov av 5. mai 1927 om arbeidstvister.

Et kompliserende moment er at arbeidstvistloven ikke har regler om fremgangsmåten i Arbeidsretten når partene forlikes under saksforberedelsen. Arbeidstvistloven inneholder heller ikke noen henvisning til reglene i lov av 13. august 1915 om rettergangmåten i tvistemål. Det foreligger imidlertid en mangeårig praksis i Arbeidsretten for at retten i disse tilfelle følger ordningen i tvistemålsloven. Etter denne ordning heves saken som forlikt når begge parter begjærer det. Avgjørelsen treffes ved kjennelse av rettens formann, jfr. tvistemålslovens § 100 og § 166.

Rikslønnsnemnda ser det som utslag av et generelt prinsipp at man følger de samme saksbehandlingsregler som Arbeidsretten så langt disse passer. På denne bakgrunn skulle det ikke være noe i veien for at Rikslønnsnemndas formann - i et tilfelle som det foreliggende - ved kjennelse hever saken som forlikt. I denne konkrete tvist oppstår en vanskelighet som har sammenheng med lovgivningen om det kommunale og fylkeskommunale selvstyre. En følge av denne lovgivning er at det er de enkelte kommuner og fylkeskommuner som er parter på arbeidsgiversiden i tariff- tvister, og Norske Kommuners Sentralforbund kan i prinsippet ikke binde disse gjennom sitt forlik med motparten. Bindende blir forliket derfor først når de enkelte kommuner og fylkeskommuner - som er tilsluttet Sentralforbundet - tiltrer dette. En følge av dette blir at

Rikslønnsnemnda på foreliggende grunnlag bare kan heve saken som forlikt under forutsetning av at forliket blir tiltrådt av de kommuner og fylkeskommuner som er tilsluttet Norske Kommuners Sentralforbunds forhandlingsordning.

Under denne forutsetning tas den prinsipale påstand fra partene til følge, og tariffvistene mellom Forhandlings-sammenslutningen Norsk Kommuneforbund m.fl. og kommuner og fylkeskommuner tilsluttet Norske Kommuners Sentralforbunds forhandlingsordning heves som forlikt.

Georg Fr. Rieber-Mohn

Formann i Rikslønnsnemnda